

Briuselis, 2024 m. sausio 19 d.
(OR. en)

5428/24

Tarpinstitucinė byla:
2023/0463(COD)

AG 6
JAI 60
FREMP 17
DISINFO 5
HYBRID 3
MI 43
DATAPROTECT 19
AUDIO 6
CONSOM 17
TELECOM 11
CODEC 82
IA 14

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Teisės aktų rinkinys „Europos demokratijos gynimas“ – Politiniai debatai

1. 2023 m. gruodžio 12 d. Komisija priėmė demokratijos gynimo dokumentų rinkinį. Jį sudaro:
 - i. Komisijos komunikatas dėl demokratijos gynimo¹;
 - ii. pasiūlymas dėl naujos direktyvos dėl atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimų² (toliau – siūloma direktyva);
 - iii. su siūloma direktyva susijęs pasiūlymas dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 1024/2012 ir (ES) 2018/1724³;
 - iv. su abiem ii ir iii punktuose nurodytais pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų susijęs poveikio vertinimas⁴;

¹ Dok. 16935/23 + ADD 1.

² Dok. 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

³ Dok. 17076/23.

⁴ Dok. 16889/23 + ADD 3 + ADD 4; 17076/23 ADD 1 + ADD 2.

- v. Komisijos rekomendacija dėl įtraukimų ir atsparių rinkimų procesų Sąjungoje, Europos aspekto iškelimo rinkimuose į Europos Parlamentą ir didesnio jų sklandumo;
 - vi. Komisijos rekomendacija dėl piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų įsitraukimo ir veiksmingo dalyvavimo viešosios politikos formavimo procesuose skatinimo.
2. Pagrindinius dokumentų rinkinio elementus, įskaitant siūlomą direktyvą ir susijusį poveikio vertinimą, Komisija pristatė 2024 m. sausio 9 d. Bendrijų reikalų darbo grupės posėdyje, o abi rekomendacijas – sausio 11 d. tos grupės posėdyje.
 3. Sausio 23 d. Bendrijų reikalų darbo grupės posėdyje klausimų ir atsakymų formatu įvyks preliminarinė diskusija dėl siūlomos direktyvos, kurioje delegacijos turės galimybę užduoti Komisijai klausimų ir prašyti jos pateikti paaiškinimų.
 4. Sausio 29 d. Bendrijų reikalų tarybos posėdyje įvyks politiniai debatai, kurių rezultatais bus vadovaujamasi nagrinėjant dokumentų rinkinį, visų pirma nuodugniai nagrinėjant siūlomą direktyvą. Pirmininkaujanti valstybė narė parengė neoficialų dokumentą, įskaitant klausimus, kuriuo bus vadovaujamasi politinių debatų metu.
 5. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma susipažinti su šio pranešimo priede išdėstytu pirmiau nurodytu neoficialiu dokumentu bei jame pateiktais klausimais ir perduoti juos Tarybai.

**PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS PARENGTAS NEOFICIALUS
DOKUMENTAS**

I. ĮVADAS

Bendrasis komunikatas dėl demokratijos gynimo turi dvejopą tikslą: viena vertus, pristatyti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir abi rekomendacijas, ir, kita vertus, apžvelgti nuo 2020 m. padarytą pažangą įgyvendinant Europos demokratijos veiksmų planą.

Vertinant, kaip įgyvendinamas Europos demokratijos veiksmų planas⁵, Komunikate atsižvelgiama į tris šio plano ramsčius: 1) rinkimų sąžiningumo apsauga ir demokratinio dalyvavimo skatinimas, 2) žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo stiprinimas ir 3) kova su dezinformacija ir užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, ir išvardijama, kas pasiekta kiekvienoje iš šių sričių.

Be to, komunikate apžvelgiamos pastarojo meto pastangos užtikrinti Europos demokratinį atsparumą skatinant įtraukų pilietinį angažuotumą ir dalyvavimą ir nustatoma, kokiomis ES finansavimo galimybėmis pilietinės visuomenės organizacijos gali pasinaudoti norėdamos sustiprinti savo gebėjimus ir įgyvendinti projektus, kuriais padedama puoselėti ES vertybes.

⁵ Dok. 13678/20.

II. PASIŪLYMAS DĖL DIREKTYVOS DĖL ATSTOVAVIMO INTERESŲ GRUPĖMS TREČIŲJŲ VALSTYBIŲ VARDU SKAIDRUMO

Siūloma direktyva, kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (toliau – siūloma direktyva), siekiama dviejų bendrų tikslų: viena vertus, užtikrinti tinkamą ES rinkos veikimą, kai trečiųjų valstybių vardu vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, ir, kita vertus, prisidėti prie ES ir valstybių narių sprendimų priėmimo procesų skaidrumo, sąžiningumo ir viešojo pasitikėjimo jais, kiek tai susiję su trečiųjų valstybių įtaka. Jie turi būti pasiekti atitinkamai palengvinant trečiųjų valstybių vardu vykdomą tarpvalstybinę atstovavimo interesų grupėms veiklą, kai ji vykdoma skaidriai, ir gerinant žinias apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos mastą, tendencijas ir šią veiklą vykdančius subjektus.

Taikant siūlomą direktyvą būtų reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų ir tvarkytų nacionalinius registrus, kuriais būtų užtikrinamas trečiųjų valstybių subjektų vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumas, ir paskirtų už šiuos registrus atsakingas institucijas. Be to, pagal siūlomą direktyvą būtų reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų nepriklausomas priežiūros institucijas, atsakingas už siūlomoje direktyvoje nustatytų pareigų laikymosi priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą, taip pat už keitimąsi informacija su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis, kai tai būtų leidžiama pagal siūlomą direktyvą.

Siūloma direktyva būtų taikoma subjektams, trečiųjų valstybių vardu vykdančioms atstovavimo interesų grupėms veiklą kaip paslaugą ar panašią veiklą, ir ja būtų nustatytos pareigos saugoti įrašus ir registruotis nacionaliniuose registruose, taip pat atskleisti informaciją apie registraciją kreipiantis į valstybės pareigūnus. Konkrečiau šia direktyva siekiama aprėpti veiklą, kuri vykdoma siekiant daryti įtaką ES politikos ar teisės aktų rengimui, formulavimui ar įgyvendinimui arba viešiesiems sprendimų priėmimo procesams. Be kitų rūšių veiklos, į direktyvą iš esmės neįtraukiama pagalbinė veikla, profesionalios teisinės konsultacijos, diplomatiniai santykiai ir įnašai pagrindiniam finansavimui, kai ši veikla nėra susijusi su atstovavimo interesų grupės veikla. Siūlomoje direktyvoje sąvoka „trečioji valstybė“ apibrėžiama kaip visų lygių valdžios institucijos už Europos ekonominės erdvės ribų, taip pat ji apima visus subjektus, kurių veiksmai gali būti priskirti tokiai valdžios institucijai.

Siūlomoje direktyvoje reikalaujama visiško suderinimo, o tai reiškia, kad valstybės narės negalėtų toliau taikyti arba nustatyti nei griežtesnių arba mažiau griežtų skaidrumo reikalavimų į direktyvos taikymo sritį patenkančias veiklas, nei skirtingų (administracinių) sankcijų reikalavimų nesilaikymo atvejais.

Siūlomoje direktyvoje nustatomas standartizuotas rinktinų duomenų rinkinys ir reikalavimai dėl konkretaus duomenų rinkinio, kurio duomenys turi būti viešai skelbiami individualiai arba suvestiniu formatu. Priimdama deleguotuosius aktus, Komisija galėtų iš dalies pakeisti rinktinus duomenis arba viešai skelbtiną suvestinę informaciją.

Galiausiai siūloma direktyva būtų nustatyta registruotų subjektų apsaugos priemonių sistema, įskaitant nepriklausomų priežiūros institucijų įsteigimą, taip pat galimas suderintas sankcijas, kurios apimtų tik reikalavimų nesilaikymo atvejais taikomas administracines nuobaudas. Nepriklausomos priežiūros institucijos galėtų prašyti, kad subjektai saugotų įrašus įtariamo reikalavimų nesilaikymo atvejais⁶ arba kai subjektai gali daryti didelį poveikį viešajam gyvenimui ir diskusijoms (laikantis rizika grindžiamo požiūrio nustačius finansines ribas). Nepriklausomos priežiūros institucijos taip pat būtų atsakingos už tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija ir galėtų reikalavimų nesilaikymo atveju taikyti administracines nuobaudas.

⁶ Siekiant užtikrinti, kad pranešėjai galėtų įspėti priežiūros institucijas, kurias turi įsteigti valstybės narės, apie faktinius arba galimus pasiūlyme nustatytų reikalavimų pažeidimus, siūloma direktyva būtų iš dalies pakeista Direktyva (ES) 2019/1937.

III. KLAUSIMAI MINISTRAMS

1. Kokia jūsų nuomonė dėl pagrindinių siūlomos direktyvos elementų, visų pirma dėl taikymo srities, t. y. dėl veiklos ir trečiųjų valstybių subjektų, kuriems ji turi būti taikoma?
 2. Kokį poveikį numatote esamiems skaidrumo registrams jūsų valstybėje narėje arba Sąjungos lygmeniu? Visų pirma, ką manote apie siūlomos direktyvos nuostatas, pagal kurias valstybėms narėms būtų užkirstas kelias toliau taikyti arba nustatyti griežtesnius arba mažiau griežtus skaidrumo reikalavimus veiklai, kuriai taikoma direktyva?
 3. Ar yra, turint galvoje visas iniciatyvas, kurių imtasi nuo 2020 m., ir jų įgyvendinimo padėtį, kokių nors kitų ES lygmens priemonių, kurios, jūsų nuomone, geriau apsaugotų mūsų demokratiją, stiprintų mūsų rinkimų procesų atsparumą ir skatintų piliečius dalyvauti formuojant politiką?
-